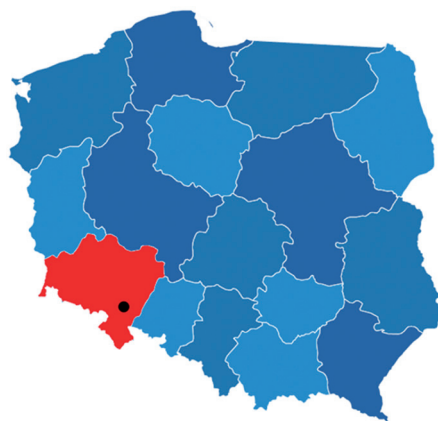

Uzdrowisko Przerzeczyn-Zdrój*

Położenie administracyjne

Przerzeczyn-Zdrój to miejscowość uzdrowiskowa położona w województwie dolnośląskim, w powiecie dzierzoniowskim, w gminie Niemcza. Miejscowość nie posiada praw miejskich, jest wsią. Gmina miejsko-wiejska Niemcza sąsiaduje od wschodu z gminą Kondratowice (powiat Strzelin), od północy z gminą Łagiewniki, od zachodu z gminą Dzierżonów i gminą Piława Górna oraz od południa graniczy administracyjnie z gminami Ząbkowice Śląskie i Ciepłowody (powiat Ząbkowice).

Mapa 29. Lokalizacja uzdrowiska Przerzeczyn-Zdrój

Źródło: opracowanie własne.

Do obszaru administracyjnego współczesnego miasta Niemcza należą dawne podgrodowe wsie: Stara Niemcza, Gumin, Stasin, Mieczniki, Nowiny, Jasinek i słynące w Polsce z rododendronów i azalii Wojsławice. Gminę tworzy siedem sołectw: Wilków Wielki, Kietlin, Gilów, Nowa Wieś Niemczańska, Podlesie, Przerzeczyn-Zdrój i Ligota Mała¹. Obecnie

¹ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę: Urząd Miasta i Gminy Niemcza – 20.05.2020 r. (Dane z raportu o stanie Gminy za 2019 rok).

Gminę Niemcza zamieszkuje 5413 mieszkańców, a w samym mieście Niemcza mieszka 2936 mieszkańców². Gmina zajmuje 71,86 km²³. Rada Miejska składa się z 15 radnych.

Rys historyczny uzdrowiska

Pierwsza wzmianka o miejscowości Przerzeczyn-Zdrój pochodzi z 1264 r.⁴. Wówczas nosiła nazwę Przyrzyce – słowo to wywodzi się z etymologii słowiańskiej. W okresie kolonizacji niemieckiej zaczęto używać nazwy Bad Dirsdorf. Nazwę Diersdorf stosowano do końca XIX w. oraz później, aż do roku 1945. Po II wojnie światowej zaczęła obowiązywać nazwa używana do dziś – Przerzeczyn-Zdrój. Przerzeczyn-Zdrój jest najmniejszym w Polsce uzdrowiskiem, którego historia sięga 1802 r., kiedy odkryto tutaj źródła wody mineralnej – siarczkowej i żelazistej. Źródła te bardzo rzadko występują obok siebie⁵. Przyczyniło się to do rozwoju uzdrowiska. Wówczas wybudowano dwa pierwsze obiekty uzdrowiskowe. Gmina uzyskała status uzdrowiska w 2009 r.⁶.

Obecnie – od 2017 r. – uzdrowisko jest nieczynne⁷.

Działalność uzdrowiskowa

Działalność uzdrowiskowa prowadzona była w oparciu o Uchwałę nr XXXVIII/224/10 Rady Miejskiej w Niemczy z dnia 29 stycznia 2010 r. w sprawie Statutu Uzdrowiska Przerzeczyn-Zdrój oraz Uchwałę nr XXXVIII/199/18 Rady Miejskiej w Niemczy z dnia 26 stycznia 2018 r. zmieniającą uchwałę w sprawie Statutu Uzdrowiska Przerzeczyn-Zdrój.

Najważniejsze surowce lecznicze

Na terenie uzdrowiska zlokalizowane są źródła wody radonowej⁸. Na obszarze uzdrowiska Przerzeczyn-Zdrój znajdują się trzy źródła wody leczniczej. Są to ujęcia:

- 1) Odwiert nr II – woda swoista (słabo zmineralizowana) 0,043%, radonowa, która zawiera siarkowodór, zasoby eksploatacyjne – 2,27 m³/h, świadectwo nr 1/PZ,

---

² Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r. Zob. też: *Dane z raportu o stanie Gminy za 2019 rok*.

³ Tamże.

⁴ A.M. Soroczyńska, *Walory Środowiskowe najmniejszego uzdrowiska w Polsce Przerzeczyn-Zdrój*, [w:] *Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich*, Nr 10/2011, Polska Akademia Nauk, Oddział w Krakowie, s. 135, <https://agro.icm.edu.pl/agro/element/bwmeta1.element.dl-catalog-045096c7-2710-4034-88ae-85d801308098/c/12.pdf> (dostęp: 23.04.2020).

⁵ Tamże.

⁶ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

⁷ Od 2017 r. brak jest przychodu z tytułu opłaty uzdrowiskowej. Spółka, która jest jego właścicielem jest w upadłości. Informacja na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

⁸ Tamże.

-
- 2) Odwiert nr VIII – woda swoista (słabo zmineralizowana) 0,055%, radonowa, aktualnie nieeksploatowany, zasoby eksploatacyjne – 2,4 m³/h, świadectwo nr 2/PZ
  - 3) Odwiert nr IX – woda swoista (słabo zmineralizowana) 0,048%, radonowa, zasoby eksploatacyjne 3,0 m³/h, świadectwo nr 3/PZ⁹.

Te nisko zmineralizowane wody radoczynno-siarczkowe, zawierające siarczki wapnia i magnezu są unikalnymi naturalnymi wodami leczniczymi nie tylko w skali Polski, ale także Europy¹⁰. Istotne są również czynniki klimatyczne¹¹.

Lecznictwo uzdrowiskowe

W uzdrowisku Przerzeczyn-Zdrój do 2017 r. prowadzone było leczenie uzdrowiskowe w następujących kierunkach leczniczych: choroby ortopedyczno-urazowe, reumatologiczne oraz neurologiczne (choroby układu nerwowego)¹². Funkcjonowały w nim zakłady lecznictwa uzdrowiskowego, tj. sanatoria: Sanatorium Uzdrowiskowe „Akacja,” „Buk,” „Cis” oraz „Forsycja”. Działała również Przychodnia Uzdrowiskowa, a także istniał Zakład przyrodolecznicy w sanatorium „Akacja”. Ponadto na terenie uzdrowiska znajdowały się również urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego, tj. Park Zdrojowy o powierzchni 3 ha, nowoczesny basen z wyposażeniem do masażu i pływania pod prąd oraz ścieżki zdrowia¹³.

---

⁹ Uchwała nr XXXVIII/224/10 Rady Miejskiej w Niemczy z dnia 29 stycznia 2010 r. w sprawie Statutu Uzdrowiska Przerzeczyn-Zdrój, <https://www.infor.pl/akt-prawny/U70.2010.060.0000923,uchwala-nr-xxxviii22410-rady-miejskiej-w-niemczy-w-sprawie-statutu-uzdrowiska-przerzeczyn-zdroj.html> (dostęp: 23.04.2020).

¹⁰ Zob. też: <https://www.umwd.dolnyslask.pl/turystyka/dla-turysty/dolnoslaskie-uzdrowiska/przerzeczyn-zdroj/> (dostęp: 23.04.2020).

¹¹ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

¹² Tamże. Zob. też: Uchwała nr XXXVIII/224/10 Rady Miejskiej w Niemczy z dnia 29 stycznia 2010 r. w sprawie Statutu Uzdrowiska Przerzeczyn - Zdrój, <https://www.infor.pl/akt-prawny/U70.2010.060.0000923,uchwala-nr-xxxviii22410-rady-miejskiej-w-niemczy-w-sprawie-statutu-uzdrowiska-przerzeczyn-zdroj.html>, (dostęp: 23.04.2020).

¹³ Uchwała nr XXXVIII/224/10 Rady Miejskiej w Niemczy z dnia 29 stycznia 2010 r. w sprawie Statutu Uzdrowiska Przerzeczyn-Zdrój, <https://www.infor.pl/akt-prawny/U70.2010.060.0000923,uchwala-nr-xxxviii22410-rady-miejskiej-w-niemczy-w-sprawie-statutu-uzdrowiska-przerzeczyn-zdroj.html>, (dostęp: 23.04.2020).

Kościół parafialny w Przerzeczynie-Zdroju

Kościół parafialny w Przerzeczynie-Zdroju
